

19 සත්ත්ව පරිණාමයේ පිය සටහන්

මිනිසාගේ පරිණාමය ගැන පර්යේෂණ කරන විද්‍යාඥයෝ වානරයන් හා මනුෂ්‍යයන් අතර දැඩි සම්බන්ධතාවක් ඇතැ යි පවසති. විවිධ පර්යේෂණ මගින් හෙළි වී ඇති අන්දමට විම්පන්සියා මිනිස් පරිණාමයට ඉතා ආසන්න සත්ත්වයෙකු ලෙස සැලකේ.

සත්ත්ව විද්‍යාඥයන් විසින් දීර්ඝ කාලයක් තිස්සේ කරන ලද විවිධ පර්යේෂණවල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් මනුෂ්‍යයා හා වානරයා අතර සමීප සම්බන්ධතාවක් ඇති බව හෙළි වී තිබේ. වානර වර්ගයා ගැන කරන ලද සුක්ෂ්ම සොයා බැලීම් පාදක කොට ගෙන විම්පන්සින් යනු මහා වානරයාගේ විශේෂිත උපසත්ත්ව කොට්ඨාසයක් ය යන නිගමනයට පැමිණ ඇත. සෙසු වානරයන්ගේ මෙන් ම විම්පන්සින්ගේ ද විශේෂිත ජන්මභූමිය අප්‍රිකාවේ මහා වනාන්තර ප්‍රදේශ යැ යි කියනු ලැබේ. නූතන සංවර්ධනයට ඉඩ දෙනු වස් මේ සන වනාන්තර ක්‍රමයෙන් එළි පෙහෙළි කිරීමට භාජනය වීම නිසා විම්පන්සින් ඇතුළු වානර කුලයේ සත්ත්වයන්ට පමණක් නොව සෙසු වනසතුන්ට ද යන එන මං නැති වී යන තැනට හෙවත් තම පාරම්පරික ජන්මභූමියේ උරුමය අහෝසි වී යන තැනට පත්ව තිබේ.

මිනිසා හා විම්පන්සියා යන මේ සත්ත්ව විශේෂ දෙක අතර පවත්නා ජාන පරම්පරාව බොහෝ දුරට සමාන යැ යි ජාන විද්‍යා පර්යේෂණවලින් හෙළි වී ඇත්තේ ය. මොවුන්ගේ කාර්යයන් සසඳා බලන විට යට කී දෙකොට්ඨාසය අතර වෙනස්කම් පවත්නා බව ද විද්‍යමාන වේ. මොළය, රුධිරය, ආමාශය ආදී ශරීර අවයව ගැන සංසන්දනාත්මක ව සලකා බලන කල මිනිසා හා විම්පන්සියා අතර වෙනස්කම් පවත්නා බව පැහැදිලි වේ. රංචු වශයෙන් දුවමින් පනිමින් ඇවිදීමින් ක්‍රීඩා පරවශ ව කල් ගෙවීමට කැමැත්තක් දක්වන විම්පන්සිහු වනගත ජලාශ්‍රිත ප්‍රදේශවල දිවි ගෙවීමට මහත් අභිරුචියක් දක්වති. වනාන්තර තම රාජධානිය කොට ගෙන ජීවත්වන විම්පන්සිහු දිනකට කිලෝමීටර 16 - 20 පමණ දුරක් ගසින් ගසට, පනිමින්, අත්තෙන් අත්ත යා කරන්නා සේ වැල් බැඳ ගෙන තුරු විටප අතරෙහි සැරිසරති. මේ සංචාරක ව්‍යායාමය තුළ දී පලතුරු, කොළ, ගෙඩි, මල්, ළා දලු අහුරු පිටින් ගිල දැමීම උන්ගේ සිරිත ය. කුඩා කණ්ඩායම් වශයෙන් සැදී ගමන් කිරීමට මහත් අභිරුචියක් දක්වන මොවුහු රාත්‍රී කාලය ගත කිරීම සඳහා උස් ගස්වල මුදුන් අතු නවා එමගින් නිදි යහන් සඳා ගැනීමේ අතිදක්ෂයෝ ය. පොළොවේ සිට මීටර 25ක් පමණ උසක තැනෙන මේ නිදි යහන් උපරිම ආරක්ෂාවෙන් යුක්ත කර ගැනීම කෙරෙහි ඔවුහු සුපරීක්ෂාකාරී වෙති.

උපතේ දී විම්පන්සි පැටව් මිනිස් දරුවන් තරමට ම ප්‍රමාණයෙන් කුඩා ය; සුකුමාල ය; අබල දුබල ය; උපතේ සිට ම මවු තුරුළුට වැදී සිටින මේ පැටව් සති කීපයකින් ඉක්බිති මවගේ බඩේ එල්ලී මව සමඟ තැන තැන යති. සිරුරට ශක්තිමත් භාවයක් ලත් නොබෝ කලකින් ම ස්වාධීන ජීවිතයට හුරුවෙති. මුල් මාස තුන හතර ගෙවන තුරු ම මවගේ සෙවිල්ල බැලිල්ල නොඅඩු ව ලබමින් ඇය සමීපයේ ම කල්

ගෙවන පැටවුන්ගේ ආරක්ෂාව කෙරෙහි දැඩි උනන්දුවෙන් ක්‍රියා කිරීම මවගේ කාර්යභාරය වන්නේ ය. වසරක් පමණ කල් ගත වූ විට පූර්ණ ස්වාධීනත්වය ලබා ගන්නා පැටව් කෙටි දුර පනිමින්, ගස් නගිමින්, බිම කරණම් ගසමින් අනාගත ජීවිතයට අවශ්‍ය පුහුණුව ලබා ගන්නා ආකාරය සිත් ඇදගන්නා සුලු ය. අවුරුදු දෙකක් පමණ වන විට ගසින් ගසට පනිමින් අතු වල එල්ලී ඔන්විලි පදිමින් විනෝද විම උන්ගේ දින වර්ෂාවේ අනිවාර්යයෙන් ම දැකිය හැකි ක්‍රියාකාරකම් ය.

විම්පන්සින්ගේ පාදවල පොළොවට ස්පර්ශ වන ස්ථාන තුනක් වේ. විලුඹ, පා මහපට ඇඟිල්ල හා ඉතුරු ඇඟිලි ඒ ස්ථානයයි. මහපට ඇඟිල්ල විශාල විම නිසා අල්ලා ගන්නා දෙය තදින් ග්‍රහණය කර ගැනීම පහසු වේ.

විම්පන්සියකුගේ සාමාන්‍ය ආයු කාලය වසර 40ක් 50ක් අතර වෙතත්, මේ සීමාව ඉක්මවන අවස්ථා ද නැත්තේ නො වේ.

විම්පන්සියා අතිශයින් සමාජශීලී ය. කණ්ඩායම් හැඟීම උන් තුළ මහ ඉහළින් පවතින්නේ අපට ද ආදර්ශයක් දෙමිනි. ආහාරයක් ලැබුණු විට එය සෙස්සන් හා බෙදා හදා ගැනීමේ සමුපකාර ක්‍රමය ඔවුන්ගේ චිරාගත පුරුද්දකි. විනෝදකාමී බවත් ක්‍රියාශීලී බවත් අත්‍යන්තරයෙන් අන්දමින් ප්‍රදර්ශනය කරන විම්පන්සියා සන්නිවේදන කාර්යයේ ලා ප්‍රබලයෙකි. ඔවුන් වැඩි වශයෙන් හැඟීම් ප්‍රකාශ කරන්නේ අභිනය නමින් නම් කළ හැකි සිරුරේ හා මුහුණේ ඉරියව් මඟින් හෙවත් කායික භාෂාවෙනි. ගස් බෙහෙවින් තුළ සිටින කාමීන්, ගොදුරු පිණිස අල්ලා ගැනීමටත් ඒ බෙහෙවින් තුළ එකතු වී තිබෙන ජලය උරා බීමටත් ඔවුහු සුරයෝ ය.

විම්පන්සියාට අපට මෙන් දියුණු වූ භාෂාවක් නැතත් තමන්ට ම ආවේණික වූ ශබ්ද රටා මඟින් සන්නිවේදන කාර්යය ඉටුකර ගැනීමේ ලා ඔවුහු සමර්ථයෝ ය. “හු” හඬ නගන විම්පන්සියා එමඟින් ප්‍රකාශ කරන්නේ තමාට රසවත් ආහාරයක්

ලැබී ඇති බවයි. “රූන්” යැයි නගන හඬින් තමන් ප්‍රිය නොකරන කෙනෙකු සමීපයේ දර්ශනය වන බව පවසයි. ගස උඩ සිටින පැටවකු බිමට බස්වා ගැනීම සඳහා ගසේ කඳට තට්ටු කිරීම තවත් සන්නිවේදන උපක්‍රමයකි. තම වාර්ගයකු වෙත පමණක් නො ව අන් කිසිවකු වෙත ප්‍රණීත ආහාරයක් ඇති බව දුටු විට විම්පන්සියා අත්ල පාමින් එය ඉල්ලා සිටින්නේ අප වුව ද එවැනි අවස්ථාවක ක්‍රියා කරන ආකාරය සිහි ගන්වමිනි. අනතුරක හෝච්චාවක් ලද කෙණෙහි ම විම්පන්සියා කරන්නේ දැඩි නිශ්ශබ්දතාවකට සම වැදී හෙමින් සීරුවේ එතැනින් පලා යාම ය. මේ වන සත්ත්වයාගේ ප්‍රධාන ආහාරය එළවළු, කොළ වර්ග සහ පලතුරු වුවත් ඉදහිට හෝ කුඩා සතුන් ගිල දැමීමට උග්‍ර පසුබට නොවන බැවින් විම්පන්සියා නිර්මාංශ හෝජකයෙක් ද නො වේ.

සත්ත්ව වර්ගයා පිළිබඳ ව තොරතුරු හෙළිකරන විද්‍යාඥයන් විසින් ඉදිරිපත් කරනු ලබන ප්‍රතිවේදාත්මක ඉගෙනීම නම් වූ න්‍යායය හා විම්පන්සීන්ගේ ගැටලු විසඳීමේ ක්‍රමවල සමාන බවක් දැකිය හැකි ය. එපමණක් නො ව විවිධ මෙවලම් පවා ක්‍රමානුකූලව පරිහරණය කිරීමේ හැකියාවක් ද ඔවුන් සතු බව විවිධ පර්යේෂණවලින් ඔප්පු වී තිබේ. වුල්ෆ් හැන්ස් නම් අමරිකානු විද්‍යාඥයා විම්පන්සීන් යොදා ගෙන කරන ලද පර්යේෂණයක් කෙටියෙන් මෙසේ ය.

“හිස් පෙට්ටි කීපයක් හිස් කාමරයක තබා එහි සිටිලීමේ ඉදුණු ලොකු කෙසෙල් ඇවරියක් එල්ලන ලදී. ඉක්බිති බඩගින්නේ සිටි විම්පන්සියකු කාමරයට ඇතුළු කළේ ය. විම්පන්සියාගේ බඩ ගින්න උග්‍ර වෙයි. විම්පන්සියා කෙසෙල් ඇවරිය දෙස බලා එය කඩා ගැනීමට උඩ පනිසි, පනිසි, පනිසි. දැන් විම්පන්සියාගේ බඩගින්න පමණක් නො ව වෙහෙස ද මුදුනට ම නැඟ ඇත. මේ අතර තුර පසෙකින් වූ පෙට්ටි කීපය උගේ ඇස ඇද ගනී. මද වේලාවක් කල්පනාවේ යෙදී සිටි විම්පන්සියා කෙසෙල් ඇවරිය තිබූ තැනට පෙට්ටියක් තල්ලු කරගෙන එයි. ඒ මතට නැඟී කෙසෙල් ඇවරිය කඩා ගෙන දල්වෙමින් තිබූ තම බඩ ගින්න නිවා ගනී. පසු දිනෙක ද පර්යේෂකයා කළේ මුලින් කී පෙට්ටිවල ගල් පුරවා පෙර පරිදි ම කෙසෙල් ඇවරිය ද එල්ලා බඩගිනිකාර විම්පන්සියා කාමරයට ඇතුළු කිරීම ය. බඩගිනි නැගෙත් නැගෙත් විම්පන්සියා කෙළින් ම ගියේ පෙට්ටි වෙත ය. ගල් එළියට ඇද දමා පෙට්ටි දෙකක් නිසි තැනට තල්ලු කරගෙන ආ විම්පන්සියා මේ වර ද ජය ගත්තේ ය. මේ දැක්වූයේ ප්‍රතිවේදාත්මක ඉගෙනීම පිළිබඳ ව විම්පන්සීන් යොදාගෙන කරන ලද පර්යේෂණයක සාරාංශය යි.

අවුරුදු මිලියන ගණනකට පෙර සිට ම විම්පන්සීන් මිනිසුන් සමඟ සම්බන්ධතා පැවැත්වූහ යි විද්‍යාඥයෝ පවසති. පොසිල නමින් හැඳින්වෙන අතිපුරාණ ගල් වූ ඇට කටු හා පැළෑටි ගැන සමහරක් සටහන් ඒ බව සනාථ කරයි. පොසිල මගින් කරන ලද පර්යේෂණවලින් හෙළි වී ඇති පරිදි ආදි මිනිසුන් සිරස් අතට ගමන් කිරීම ආරම්භ කරන ලද්දේ මෙයින් අවුරුදු මිලියන 7කට පමණ පෙර ය. අමරිකාවේ හාවර්ඩ් විශ්වවිද්‍යාලයේ මසපුෂෙට් ආයතනය විසින් කරන ලද පර්යේෂණයක ප්‍රතිඵල අනුව මිනිසා හා වානරයා අතර සම්බන්ධය ආරම්භ වී ඇත්තේ මීට වසර මිලියන 6.3කට පෙර ය. පරිණාමවාදීන් අදහස් කරන අන්දමට මිනිසා හා වානර වර්ගයා අතර ඇති සබඳතාව අතිශයින් සංකීර්ණ ක්‍රියාවලියක් වන අතර මොළය ගැන සිතා බලන විට මිනිසා හා සමීප සතකු ලෙස විම්පන්සියා සැලකිය හැකි ය.

ක්‍රියාකාරකම

01

- i. මේ පාඩමේ මූලික වශයෙන් විස්තර වන්නේ කවුරුන් ගැන ද?
- ii. සන්නිවේදනය සඳහා විම්පන්සින් යොදා ගන්නා උපක්‍රම තුනක් ලියන්න.
- iii. විම්පන්සි පැටවු විනෝදකාමීහු ය යන්න පැහැදිලි කිරීමට උදාහරණ තුනක් දෙන්න.
- iv. පරීක්ෂණය හා පර්යේෂණය යන යෙදුම් දෙකේ වෙනස කෙටියෙන් පැහැදිලි කරන්න.
- v. ප්‍රතිවේදාත්මක ඉගෙනීම යන්න ඔබේ අත්දැකීමක් ඇසුරින් පැහැදිලි කරන්න.

ක්‍රියාකාරකම

02

අර්ථ පැහැදිලි කරන්න.

- i. සංවර්ධනයට ඉඩ සලසනු වස්
- ii. තුරු විමන් අතරෙහි
- iii. සීමාව ඉක්මවන අවස්ථා නැත්තේ නොවේ.
- iv. වෙහෙස මුදුනටම නැග ඇත.
- v. පෙට්ටිය උගේ ඇස් ඇද ගනී.
- vi. සිත් අදනා සුලු ය.

ක්‍රියාකාරකම

03

- i. මේ පාඩම හඬ නගා කියවන්න.
- ii. පහත සඳහන් පද අර්ථය පැහැදිලි වන සේ වාක්‍යවල යොදන්න.
 - ජන්මභූමිය
 - හෝඩුවාව
 - ආවේණික
 - අභිරුචිය
 - විද්‍යමාන
- iii. මේ පදවල විරුද්ධාර්ථය දෙන පද ඇතුළත් කොට වාක්‍යය බැගින් ලියන්න.

ස්වාධීන, ප්‍රබල, සාමාන්‍ය, අභිමත, සම්පස්ථ

* විම්පන්සීන් වනගත ජලාශ්‍රිත ප්‍රදේශවල දිවි ගෙවනි 'යි' සත්ත්ව විද්‍යාඥයෝ පවසති.

ඉහත වාක්‍යය සංශයාර්ථය පවසන්නකි. එසේ සැකයක්, වාර්තාවක්, සිතීමක්, බලාපොරොත්තුවක් පවසන කල 'යි' නිපාතය යොදා අන්තර් වාක්‍යය ප්‍රධාන වාක්‍යයට සම්බන්ධ කරනු ලැබේ. එවිට,

- අන්තර් වාක්‍යයේ උක්තය අනුක්ත රූප ගනී.
- එහි ආබ්‍යාතය ප්‍රථම පුරුෂ බහුවචනයෙන් යෙදේ.

එය ඉහත වාක්‍යයෙන් ඔබට පසක් වන්නට ඇත.

මේ අනුව පහත සඳහන් අභ්‍යාසවල නියැලෙන්න.

- පහත සඳහන් වාක්‍ය වැරදි නම් නිවැරදි කර ලියන්න.
 - i. ඇමරිකානු විද්‍යාඥයන් විම්පන්සීන් යොදා පර්යේෂණ කරති යි අධ්‍යාපනඥයෝ පවසති.
 - ii. පර්යේෂකයෝ අබණ්ඩ ව විවිධ පර්යේෂණවල නියැලෙති 'යි' අපි විශ්වාස කළෙමු.
 - iii. කම්කරුවෝ පෙළපාලියට පැමිණේය' යි වෘත්තීය සමිති නායකයෝ විශ්වාස කළහ.
 - iv. තම ශිෂ්‍යයෝ කිසිදා වරදක් නොකරති 'යි' ගුරුවරු විශ්වාස කළහ.
 - v. මම බොරු කියති 'යි' සමහරු සිතති.
 - vi. සොරු ගල් ගුහාවේ සිටිනැ 'යි' පොලිසිය සැක කරයි.

01. සත්ත්ව පරිණාමය පිළිබඳ ව ලියවුණු ලිපි එකතුවක් සකසන්න.